

L'ART DEL PAGÉS

Foment de la Agricultura.-Badalona.

Concurs vitícola de 1890.

REUNIÓ DE JURATS.

En sessió celebrada 'l dia 20 de Febrer prop-passat s' acordá dividir lo Jurat en duas agrupacions, denominadas *técnica y práctica*, funcionant al ensemps, una y altre.

Foren designats pera la primera, los Srs. D. Geroni Bolivar, D. G. J. de Guillen García y D. Joseph Bayer, enginyers industrials y D. Frederich Benessat, químic; aquest últim, en calitat de Secretari. Forman la segona, D. Joseph Ventura Gausachs, D. Joseph Camp, D. Francisco X. Tobella y D. Martí Pujol; aquest últim com á Secretari de la segona agrupació.

Los Srs. Tobella y Pujol varen ser respectivament nombrats President y Secretari general del Jurat en plé.

Igualment se prengueren los acorts següents:

Distribució dels 8 dias que deu durar lo Concurs

(del 2 al 9 de Mars)

Diumenje 2 de Mars.—Inauguració del Concurs vitícola en la Sala del «Teatro Español,» situada al interior del Café del mateix nom, entrant per lo Camí Ral, al costat del «Foment;» cedida tan expontánea com generosament per son dueñyo D. Santiago Amat.

Lo «Foment de la Agricultura», en Corporació, anirà á rebre la Comitiva á la estació del Carril, desde ahont la acompanyará, en manifestació, al local del Concurs-exhibició.

Dilluns 3.—Probas de las aradas mogudas per forsa animal y demés instruments pera 'l conreu de la vinya, en lo tancat cedit al objecte per D. Salvador Rovira, que confronta ab lo Camí vehinal de Sant Geroni de la Murtra; entrantshi per la Riera de 'N Folch, á un kilómetro de la Carretera general de Fransa.

Dimars 4.—Proba de la arada gran de Mr. Etienne Vernet de Beziers, feta espressament pera ser moguda ab bógit per medi de la forsa animal; capás d' arrencar la terra fins á 3 pams y mitx (uns 70 centimetres) de fondaria.

Dimecres 5.—Funcionament dels pulverisadors presentats á Concurs, tant extranjeros com nacionals y reconeixement de sofres y sulfats per la Sr. Tobella.

Dijous 6.—Diferentas classes d' empelts sobre sarments, fets á la má per los asilats de la Casa Provincial de Caritat, alumnos de la Granja Experimental de la Provincia; obtant al premi ofert per l' Excm. Sr. D. Evaristo Arnús y precedidas d' una breu explicació referent al mateix assumpto, per lo professor d' agricultura teórich-práctica, D. Francisco X. Tobella y Argila.

Divendres 7.—Conversas vitícolas, á fi de donar al pays, en lo posihle, una idea general del estat de la viticultura, ab sas corresponents conclusions per lo que respecta á ceps americans cultivats á Catalünya y procediments usats pera combatre las maluras de la vinya.

Dissapte 8.—Lo mateix assumpto, si no pogués terminarse en la assentada tinguda 'l dia avans, com es de suposar.

Diumenje 9.—Clausura del Concurs ab lo dictámen del Jurat.

Tots los actes comensarán á las 3 de la tarde, hora d'arribada del tren especial pera Badalona, que surt de la Capital á las 2'30 del meridiá de Madrid, ó siga $\frac{3}{4}$ y mitx de tres del rellotje de la Seu de Barcelona.

Las probaturas al camp, solsament se suspendrán per mal temps ó per causa forfosa é imprevista; aplassantse pera 'l dia primer que fassi bó.

La entrada al local del Concurs y al Clos d'operacions será de 50 céntims de pesseta, pera ajudar als gastos generals que s'originin.

Lo Concurs-exhicció estará obert de 9 á 12 del matí y de 3 á 6 de la tarde, á fi de facilitar als visitants la anada y tornada en tren ó tram-via á foch.

Tindrán entrada *de franch* per tot arreu, las Autoritats, Jurats, Prempsa, Expositors, Sócis del «Foment» y personas convidadas; essent obligatori l'ús del distintiu ó contrassenya pera acreditar la seva personalitat en tots los actes que 's verifiquin.

Secció doctrinal, agronómica y bibliográfica.

Rebaixa de contribució.

Alerta!.....

Espanya compta una extensió superficial de 458,000 kilómetres quadrats; Fransa, incluhint l'isla de Córcega 'n té 527,000; donchs la primera compren 16.000,000 d'habitants, y la segona 37.000,000; la primera no 'ls pot mantenir, no perque no puga, no perque li manquin fonts de riquesa, sino, per sa mala administració; la segona, després de pagar la indemnissació prussiana (5.000,000,000 de pessetas), viu y fins prospera, á pesar de que li manca enteniment y se li han encomanat nostres mals crónichs.

Tot lo fins aquí dit, demostra que hi ha en nostra pobre

Espanya, trabas majors, oposadas al progrés de sa agricultura, industria y comers, fonts de riquesa de tota nació mitjanament administrada. Limitémnos á parlar avuy d' una de las rémoras mes ruinosas pera nostra desgraciada agricultura, qual es, la feixuga llombarda de la contribució que sobre la finca rústica pesa, més feixuga cada jorn per las calamitats que la persegueixen com una mala sombra y las plagas que l' arruinan.

La necessitat de rebaixa de contribució es coneguda per tots y ha d' imposarse tart ó d' hora, pus ha d' arribar un jorn, ben poch llunyá, pera desgracia dels pobres agricultors, que sa terra ab tots los travalls ha de donarlosi sols la subsistència ó pá de la familia y ben poca cosa mes, ó mes ben dit, rés. Sense cridar lo mal temps, es per tots ben evident que se 'ns ne ve á sobre á passos de gegant la calamitat, la plaga més grossa que donarse puga per nostre ram d' agricultura, la devastadora filoxera, sense comptar ab las altrás mil de tots conegudas que malmeten nostras vinyas, arrebassantnos las cullitas, com aquest any ho ha fet lo mildiu.

Aquell dia com será possible que pugam pagar al govern los pagos tan gravosos que sobre las fincas rústicas gravitan, si lo pays se trova ja ab tan escassas forsas avuy que encare cull; aqueix govern que ha arruinat l' agricultura, industria y comers ab sos desgabellats tractats de comers ab nacions que per sa protecció oficial, sas vías de comunicació, canals de rego, condicions climatològicas del pays y mes que tot la il·lustració de sas classes agrícola é industrial han fet que se posés sa agricultura, industria y comers en un grau tal de cultura y avens que tots nosaltres no hem pogut y moltes voltas ni volgut adquirir per que som aucells aixelats per las estisoras de nostres parlanterristas y mals governants que tot ho sacrifican en lo burdell de la mesquina política. Lo mateix devém dir de tantas altrás no menos ruinosas imposicions que han sigut lo dogal pera abatre y escanyar lo pobre pays baix las sacsajadas de tants estira-cordetas; per aixó la emigració aumenta y roba á l' agricultura los brassos per xifras de milers de treballadors que deixánt llur terra, lluny de sa patria van en busca del pá amarch del desterrat sempre que sota un cel nou ha de guanyarse per la familia; per aixó y per cent causas més veyém á l' agricultura empobrirse de dia en

dia y aqueixa rassa treballadora que tot temps ha estat la productora de la fartanera de la humanitat fuig d' Espanya com qui fuig de la fam. ¡Pobre agricultura y pobres agricultors si Deu no mira per ells!

Are bé, seguint aqueixa marxa progressiva d' entrebanchs, lo dia que 'l pagés se trobi sense vinyas ó agonitzant baix la plaga filoxérica que entre comptats anys ha d' haver donat compte de nostres floreixents vinyats, salvat si surt un remey económic y eficás, que es molt duptós; que ha de fer allavors lo pagés si no empobrirse y ab ell tot lo pays devorat per los pagos y sense gota de protecció oficial.

¿Qué ha fet lo govern fins avuy, que pensa fer, qué hem d' esperar d' ell d' aquí en avant? Poca cosa, per no dir res, pus l' exemple lo tenim per endevant, per mes que 'l pays treballador tinga dret á esperar molt d' ell.

Aqueixas son las preguntas y reflexions que tots nos fem.

La provincia de Gerona nos pot servir d' espill per esser á casa nostra, deixant á part la de Málaga y altres. Res ha fet la part oficial y si alguna cosa, malament; cada propietari, cada pagés, parlant en general, ha tingut sols de comptar ab sas propias forsas, procurantse las plantas americanas, arreballarse de nou lo terreno y fer sas novas plantacions, havent d' esperar tres ó quatre anys comptant curt, perque li donguessin fruyt; tot aixó sense que ningú li dongués la má pera res, ants al contrari, lo govern ha continuat cobrant los pagos extipulats sense rebaixa petita ni grossa, havent d' esser de lley la cessació, desde 'l moment que la vinya está filoxerada y seguint l' exemple d' Italia y Fransa, franca de drets tributaris durant deu anys, época que la nova plantació deu considerarse desarrollada y apta pera donar rendiments positius al propietari de la mateixa. ¡S' ha vist major injusticia! Espanya es lo sol pays posat sota la capa del cel que 'ls decrets son puras ceremonias, y basta dictar una lley per que lo sol fet d' esser lley no se cumplesca, com si lo nom de lley fos sinónim d' infrigiment.

Llegim los milions que ha costat á las caixas del Estat francés la filoxera y tots nos convencerém que sens la protecció oficial no 's pot arribar en lloch y menos fentho com se fa aquí que en comptes d' una ajuda es mes un destorb. Millor fora que la protecció fos baix la forma que defensém

per suprimir empleats oficials que xuc-clan la sanch del govern y son una plaga constant pera 'l pays treballador.

Seguint aqueixa marxa las propietats en son major número han d' anar á parar á las mans del Estat per embarch, com tenim vist succeeix en varias provincias, pus al pobre treballador impossible li será cumplir ab los pagos y havent de carregar lo propietari ab totas las contribucions de sas terras dintre la ruina filoxérica no sé si li será mellor abandonarlas á mans del Estat que retenirlas pagant un capital en contribució que no es fácil que de molts anys li donguin en líquit producte las terras de son conreu.

Un dato nos basta apuntar que justifica lo que avuy defemsem: Austria-Hungria té 37.000,000 d' habitants y paga per territorial 153.000,000 de pessetas, aixó es, lo $4\frac{1}{4}$ pessetas per habitant; Bélgica ab 5.000,000 d' habitants, paga 25.000,000 de pessetas, ó sia lo $4\frac{1}{4}$; Fransa, ab 37.000,000 d' habitants, paga 178.000,000 de pessetas, ó sia lo $4\frac{3}{4}$; Prussia, ab 27 milions de població, paga 86.000,000, ó sia 3 pessetas per habitant; Inglaterra, ab 35.000,000 d' habitants, paga 182.000,000 de pessetas, aixó es, lo $5\frac{1}{4}$ pessetas per habitant; y per últim, Espanya ab menos elements, ab menos recursos agricolas, ab menos metálich, ab tot menos y mes travalls, donchs aqueixos se multipliquen cada dia, paga per 16.000,000 d' habitants 167.000,000 de pessetas, aixó es lo $11\frac{3}{4}$ pessetas per habitant, que es mes del doble del pays que paga més.

Ben mirat, pus la rebaixa de la contribució s' imposa dintre la ruina en que va cayent Catalunya per la pérdua de sa mes important cullita, qual es la del ví, donat lo vol que ha prés la plaga filoxérica.

Crech que fora fácil la solució de tant interessant problema si hi havia verdadera unió entre la classe agricultora de nostres encontradas, si la idea fos portada y sostinguda ab verdader carinyo, deixant á part las miserias de partit y las rancunias que s' han despertat entre uns y altres y si olvidant los desenganys rebuts tantas voltas del element oficial emprenguessim de nou coratjosos la tasca, y no estant quiets parant sempre la espatlla ja massa fuetejada pera callar pacients, y sobre tot si lo pays estés ben representat en las esferas del Estat, si aqueixa malehida política no hagués fet tornar muts y malmés los homes que han y deuen portar en sí l' ánima y esperit del poble que

representan, ja que en ells ha depositat la sua confiança y en compliment dels seus sagrats debers deuen vigilar sos mals pera donar lo crit d' alerta als que mes enlayrats portan las riendas de l' Estat ó nació y que per lley de son patriotisme y recte criteri localshi vetllar per lo ben estar y progrés de la mateixa y curar las llagas obertas á l' agricultura, industria y comers, fonts de riquesa de tot poble treballador.

A pesar d' aixó, unimnos tots á una, alsant lo crit pera defensar lo rahonable, lo que de dret y lley es just y junt ab centres de protecció, desinteressats, treballar ab totas nostras forsas pera salvar á Catalunya de la miseria y ruina en que cau. Lo dret de viure nos lo demana y Deu farà lo demés.

EMILI PASCUAL.

Bruch 20 de Febrer 1890.

Secció d' agricultura práctica

Bógit-Vernette.

Aparell perfeccionat pera roturacions fondas y económicas.

Estant en vigílias d' inaugurarse lo «Concurs-exhibició vitícola de 1890» que deu celebrar lo «Foment de la Agricultura» de Badalona y haventnos pogut proporcionar datos y clixés de tan útil aparell, que deu funcionar la setmana entrant en dita Vila, creyém del cas donar á coneixer á nostres lectors ab la anticipació deguda, un aparell construït en los tallers del acreditat constructor d' aradas pera vinya, Mr. Etienne Vernet, de Beziers (Fransa), privilegiadas en Espanya, Fransa é Italia y altres nacions.

Lo bógit-Vernette té per objecte principal facilitar á la pagesia la roturació á gran fondaria, que es indispensable pera las plantadas de ceps americans, sense necessitat d' augmentar la dotació d' operaris y cavallerías. Com está montat sobre rodas, pot trasladarse d' un punt á altre, tirat

per forsa animal. Consta d' un tambor sobre 'l qual s' enrotlla una corda de fil d' acer per arrastrar la arada, montat sobre un arbre ó eix al ruedo del que giravolta. Sobre 'l tambor hi va colocat lo porta-timó, compost d' un plat circular unit á dos ulls, en un dels quals s' hi fixa la barra. Si 's vol se n' hi colocan duas, una en cada forat; podentse argollar juntas ó separadas, las duas cavallerías, que giravoltan en los bógits usuals.

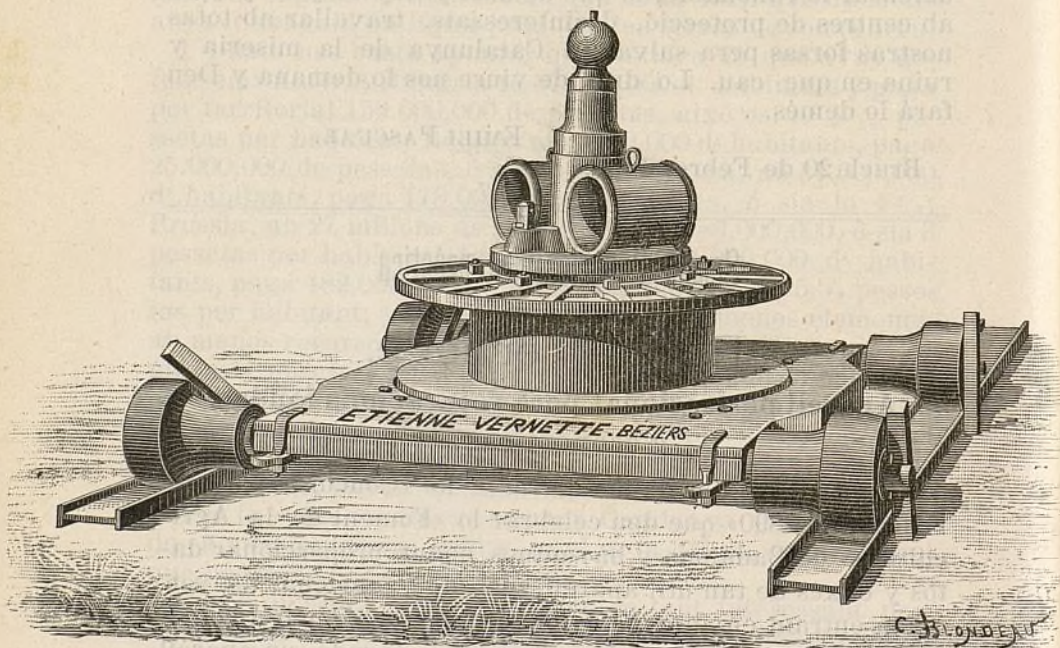
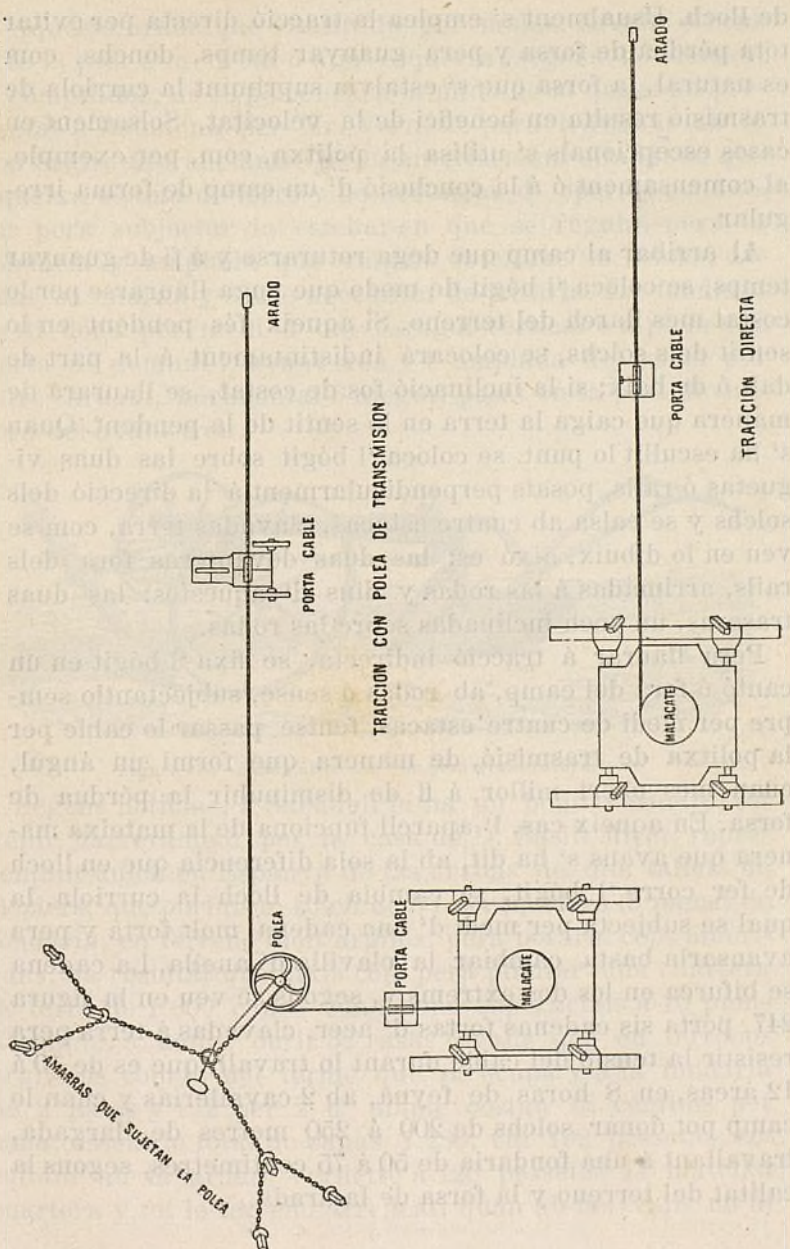

Figura 246.—Bógit-Vernette pera roturacions fondas.

Lo bógit-Vetnette pot aplicarse indistintament á tir directe ó per medi d' una curriola de trasmisió. En lo primer cas, lo cable va directament del bógit á la arada y se fa avansar directament l' aparell perpendicularment á la direcció dels solchs, aixís com van acabantse; en l' últim cas, lo bógit está fixo en un extrem del camp, lo cable segueix al principi la direcció perpendicular als solchs y després se decanta en ángul recte sobre la politxa, que va mudantse

Figuras 247 y 248.—Manera de funcionar lo bógit-Vernette, á tracció directa ó ab curriola de trasmisió.

de lloch. Usualment s' emplea la tracció directa per evitar tota pèrdua de forsa y pera guanyar temps, donchs, com es natural, la forsa que s' estalvia suprimint la curriola de transmissió resulta en benefici de la velocitat. Solsament en casos escepcionals s' utilisa la politxa, com, per exemple, al comensament ó á la conclusió d' un camp de forma irregular.

Al arribar al camp que dega roturarse y á fi de guanyar temps, se coloca 'l bógit de modo que puga llaurarse per lo costat mes llarch del terreno. Si aqueix fés pendent en lo sentit dels solchs, se collocará indistintament á la part de dalt ó de baix; si la inclinació fos de costat, se llaurará de manera que caiga la terra en lo sentit de la pendent. Quan s' ha escullit lo punt, se coloca 'l bógit sobre las duas vi-guetas ó rails, posats perpendicularment á la direcció dels solchs y se calsa ab quatre estacas, clavadas terra, com se veu en lo dibuix, aixó es: las duas devanteras fora dels rails, arrimadas á las rodas y dins d' aquestos: las duas traseras, un poch inclinadas sobre las rodas.

Pera llaurar á tracció indirecta, se fixa 'l bógit en un cantó ó fora del camp, ab rodas ó sense, subjectantlo sempre per medi de quatre estacas, fentse passar lo cable per la politxa de transmissió, de manera que formi un ángul, cuan mes obert millor, á fi de disminuhir la pèrdua de forsa. En aqueix cas, l' aparell funciona de la mateixa manera que avans s' ha dit, ab la sola diferencia que en lloch de fer corre 'l bógit, se cambia de lloch la curriola, la qual se subjecta per medi d' una cadena molt forta y pera avansarla basta cambiar la clavilla d' anella. La cadena se bifurca en los dos extrems y, segons se veu en la figura 247, porta sis cadenas fortes d' acer, clavadas á terra pera resistir la tensió del cable durant lo treball, que es de 10 á 12 áreas, en 8 horas de feyna, ab 2 cavallerías y cuan lo camp pot donar solchs de 200 á 250 metres de llargada, treballant á una fondaria de 50 á 75 centímetres, segons la calitat del terreno y la forsa de la arada.

Aquesta arada que va tirada per mulas, cavalls ó bous y té la post á la dreta ó á la esquerra, segons ho demani 'l comprador, no té pas encara la mida de la que s' ha presentat á Badalona per Mr. Vernette pera treballar ab lo seu bógit, diferenciandse de la anteriorment citada, en que aqueixa es tota de ferro y no necessita d' operari-conductor pera subjectar la esteba; en que se regula, pera la fondaria y amplada que vulgan obtenirse 'ls solchs, durant sa marxa y sense necessitat de pararla. La fondaria se li dona per medi d' un caragol vertical ó á plom que porta al demunt l' avant-tren y l' amplada del solch per altre caragol, horitzontal ó ajegut, posat en la part delantera del avant-tren.

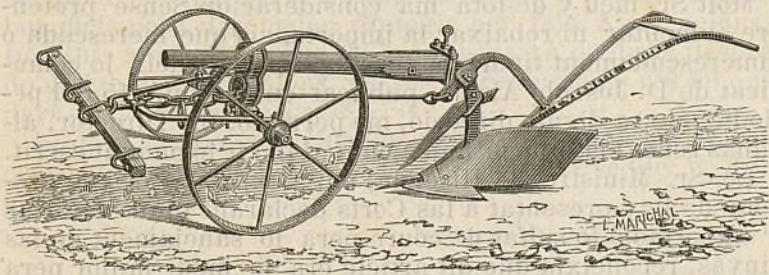

Figura 249.—Arada ab avant-tren pera grans roturacions.

Segons noticias, á Sabadell hi ha un bógit-Vernette, fet venir darrerament per la casa de D. Basili Miret, representant únich en Espanya de las aradas de dits tallers de Beziers, que obrint un solch de 60 centímetres (3 pams) de fondaria, en terreno molt argilós, pera posarhi ceps americans, ha resultat que aixís com pera plantar una cuartera de terra de 1.600 canas cuadradas superficiales á 10 pams d' ample, s' han d' obrir 32 rasas ó valls que en terrenos argilosos com lo del terme que 'ns ocupa y á la fondaria de 2 pams y 1/2 per 2 d' ample costan 15 céntims per cana, essent lo total de canas 1.280, val 192 pessetas; resultant ab la arada Vernette á 120 pessetas la mateixa cuartera y tot lo terreno arrencat; quan ab las valls no hi

ha mes que una quinta part, faltant encara mitx pam per arribar á la fondaria de la arada.

Ab 2 homes y 3 cavallerías, una hectárea pot ferse per 170 pessetas.

No hi ha pas cap mena de dubte, donchs, que en terrenos apropósit l'aparell Vernet es un estalvi y un avens pera la agricultura.

Esperém veurela treballar la setmana entrant, en lo Concurs vitícola de Badalona, pera judicarla ab verdader fonament de causa.—T.

COMUNICAT.

Sr. D. Francisco X. Tobella.

Molt Sr. meu y de tota ma consideració: Sense pretendre aumentar ni rebaixar la importancia que merescuda ó inmerescudament tindrà la cuestió á que aludeix lo comunicat de D. Joseph Alsina, publicat en lo núm. 415 del periódich de sa digna direcció, me permeto, Sr. Director, algunas reflexions que m'han acudit al llegir lo mentat escrit.

Lo Sr. Ministre d' Hisenda, en la exposició de son projecte de lley presentat á las Corts declarant lliure de drets d' importació lo sulfat de coure pera lo sanejament de las vinyas, reconeixia que dit article era lo medi millor pera combatre lo mildiu; per lo tant era convenient, baix aquet punt de vista, de que se deixés lliure de drets d' importació; mes que era precis evitar los perjudicis que pera 'l Tresor públich podria portar l'abús de que s'entressin al amparo d' aqueixa concessió, quantitats del mateix producte destinadas al comerç ó á la industria; y era per aixó que lo Ministre entenía que devían disfrutar dels beneficis de la lliure entrada las quantitats ó partidas consignadas á las Diputacions provincials, Juntas d' Agricultura, Industria y Comerç, y á las Societats agricolas legitimament establertas y en tal cas segons la Real ordre del 10 de maig del any passat, que regularisa la aplicació de dita lley, lo producte s'importés de son compte. Si 'ls particulars volen disfrutar d' aquestos beneficis deurán comensar per pagar los drets aranzelaris al ferse la introducció, quals drets podrán reclamar y tal volta retornats en son día, després d' un espedienteig d' una tramitació costosa é interminable y

donat lo cas de que hi hagi malura. En una paraula als particulars se 'ls hi diu *paga y recorra*.

Donchs bé; si es cert que al Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro se li consignarán partidas de sulfat de coure que no ha comprat, ni son de son compte, logrant aixís lo verdader amo rebaixas de drets que difícilment se obtindrían consignantlas á son propi nom com á particular, tal volta demá serán varias las Asociacions agrícolas que farán semblants combinacions ó convenis, deixant aixís contrariadas tantas precaucions com volía pendre lo Ministre pera 'l cas de que la importació se fés per compte dels particulars. ¿No li apar, Sr. Director, que no han de faltar comerciants, droguistas ó comissionistas que buscarán Societats agrícolas que bonament se prestin á ser consignatarias d' un sulfat de coure que no haurán comprat, que podrà ser pera las vinyas, que no pagarà drets y que donará grans beneficis pera 'l venedor protegit per tals Asociacions ó Instituts agrícolas y que de la tal rebaixa de drets després de deduhidas comissions, passos y agraphiments res ne quedarà pera 'l pobre pagés?

Li dono gracias anticipadas per la inserció del present escrit y aprofita aquesta ocasió pera oferirse de V. S. S. q. b. s. m.

JOSEPH VILARTIMÓ.

Secció de varietats.

PENADIMENT INUTIL

De món poble vaig anàrmen
per' venirmen a ciutat;
mal m' hi trobo, y per' tornàrmen
ara 'm falta voluntat.

Ser pagés ja no sabría,
y ser ciutadà no sé;
a pagés m' hi anyoraria,
y aquí m' hi anyoro també.

Aquí remor sempiterna
cuyda axordar món esprit;
allà la quietut eterna
me faria está' en neguit.

Es tan gran ma desventura,
tan incurable es ma sort,
que si acás té alguna cura,
temo que será la mort.

J. R. B.

Secció de notícies agrícoles.

Sulfat de coure —La Diputació Provincial de Barcelona ha lograt adquirir lo sulfat de coure á un poch mes de 68 céntims de pesseta 'l kilógram, preu de cost á que 'l facilitarà als que feren la demanda en temps oportú y ab la deguda forma.

Pera lograr tal ventatja, va fer analizar per D. Ramón de Manjarrés, director de la Escola d' Enginyers Industrials, las quatre mostrás que se presentáren y ab ellas al davant y per medi de subasta al mes dihent, l' obteni á un preu inferior al de la plassa, donchs l' adquirí sense haver de pagar los drets d' Aduana, com á Corporació oficial.

¡Y pensar que l' Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro encara segueix venentlo á 80 céntims de pesseta 'l kilógram, á pesar de tants exemples que imitar pera rebaixarlo 10 céntims mes!

Salabert y Companyia —De D. Joan Salabert hem rebut una circular participantnos que ab l' objecte de donar major desenrotllo á la industria á que fa temps ve dedicantse, s' ha associat ab D. Basili Miret, d' aqueix comers, formant la casa que girará baix la rahó social de *Salabert y Compañia*.

Segons dita circular, aquesta casa té lo ferm propósit de posar la seva fabricació á la major altura possible, cuidant molt particularment del desenrotllo y perfecció en la *Robineteria*, *Bombas*, *Aparel·ls hidroterápichs* y *Pulverisadors* pera la aplicació dels remeys anti-criptogámichs, los quals constituheixen sas especialitats; y contribuir en la mida de las sevas forsas, á la emancipació de la tutela extranjera.

Distincions honoríficas. —Lo «Foment de la Agricultura» de Badalona ha nombrat sóci honorari á D. Joan Coll y Pujol y de mérit á D. Francisco X. Tobella y Argila, que ho era honorari. També lo «Foment Mercantil é Industrial y Agrícola» de Sabadell, ha nombrat sóci honorari del mateix al Director de L' ART DEL PAGÉS.

Per una y altra distinció y per la part que 'ns toca, agra-hím com se mereixen los expressats nombraments.

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Cullita de cereals y llegums en Espanya.—*Blat*, 26.735,265'19 hectòlitres, dels quals correspongueren prop de 11 milions á la regió castellana.

Ordi, 15.695,989; la major xifra, 4 1½ milions pròximament, fou la regió castellana.

Ségol, 8.805,755'92; també la regió castellana produí molt mes que las altras, alcansant 5 1½ milions.

Blat de moro, 6.531,102'16, aquí fou molt superior la ver-tent septentrional, que 'n cullí prop de 5 milions.

Ciurons, 562,366'85; la regió castellana obtingué 229,674, que supera 'l doble á la que mes n' obtingué.

Y per últim, *fabas*, 1.800,431'59, en que las regions Bética y Edetena obtingueren las majors xifras, puig que passaren de 400,000 d' hectòlitres.

Aquestas xifras son presas de la estadística formada per la Junta consultiva agronómica.

Cereals, olis y vins.

Producció de cereals d' Europa —De tots los cereals, l' es lo arrós que 's cultiva dins dels límits geogràfics més extrems. La producció en any normal varia en 230 y 233 milions d' hectòlitres. En lo Canadá, Chile, la India, Australia, Egipte, Túnez, Argelia y 'l Xapó se recullen de 70 á 80 milions d' hectòlitres. Los païssos que en Europa produheixen arrós, ab las cantitats que corresponen á cada un en hectòlitres, son los següents: Russia y Finlandia, 47.000,000; Alemania, 33 milions; Inglaterra, 33.645,000; Austria-Hungria, 32.260,000; Espanya, 27 milions 800,000; Fransa, 18.000,000; Dinamarca, 7.477,000; Rumania, 7.080,000; Suecia y Noruega, 7.650.000; Bulgaria, 5.500,000; Turquía europea, 5.000,000; Païssos Baixos, un milió 627,000; Bèlgica, 1.313,000. Los païssos de fora d' Europa que recolectan arrós, figuran ab lo promedi anyal següent: Argelia, 23 milions 895,890 hectòlitres; Estats-Units, 21 milions 180,000; Canadá, 7.200,000; Egipte, 10 milions.

CALENDARI PATOLOGICH-AGRÍCOLA.

MARS.

Modo de comprobar la pureza del sulfat de coure —Alguns comerciants de mala fé solen barrejar al sulfat de coure sulfat de ferro, que com se sab es molt mes barato y té molta semblansa ab aquell. No obstant, lo sulfat de coure, conegut també per caparrosa blava, es d' un blau intens, y 'l sulfat de ferro dit caparrosa verda, es d' aquest color, y per lo tant fora indistingible fàcilment á simple vista observantlo ab fixesa, si la barreja dels dos sulfats fos feta en cristalls; pero generalment no 's fá aixís, sinó que avans de cristallisar lo sulfat de coure se li barreja ja 'l de ferro, en qual, cas resulta un doble sulfat blau verdós, que sols un ull molt prácticich distingeix del sulfat pur.

Lo vinicultor, que no sempre 'l distingirá fàcil y clarament, pot acudir al següent procediment per demés facilíssim.

Pren una mostra general que reduhirá á pols, y tirant un ó dos grams (pés de 1 ó 2 céntims) en un got ben net, ho disol en aygua clara, hi afegeix algunas gotas d' amoniach (alcali volátil), ho remena y omple 'l got d' aygua.

Si 'l sulfat de coure es pur, obtindrà un hermós líquit blau, completament net. Si conté sulfat de ferro, la dissolució queda térbola, y al poch rato deposita uns trossets de materia blau negrosa y bruta, quedant lo líquit brillant.

No 's deu declarar impur encara que 's vegi pòsit, si aquest es blau clar; donchs afegint amoniach desapareix, y per lo tant no es més que 'l hidrat cúprich.

IMPRESA DE VÍCTOR BÉRDÓS Y FELIU, MOLAS, 31.-BARCELONA